

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Mortificatione peccata minui, & pœnas præteritorum delictorum exolui.
Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Quanto melius erat dicere cum propheta? Vnam petij à Domino, hanc requiram. Indignus enim benedictione caelesti conuincitur, qui dubio querit affectu, duplici petit intentione, aliud sibi refugium parans, si fortè eam non obtinere contingat.]

Cùm ergo Domini sit dona caelestia conferre, nostrum verò non sine eius gratia nos ad ea suscipienda, mortificatione parare, nunquam eam è manibus, ac operibus elabi sinamus, vt ad hæc pretiosa dona, & ad ipsam perfectionem venire possimus. Nam hæc, mons est excelsus, culmine suo ipsum cælum pertingens, ad quem voluptatibus sensuum, & rerum terrenarum desideriis oneratis non datur appropinquare. Daturus Dominus legem in monte Sina, homines, & iumenta ad montem accedere prohibuit. Omnis, inquit, qui tetigerit montem, morte morietur: siue iumentum fuerit, siue homo, non viuet. Non sola animalia muta, sed homines quoque à monte arceret, & solum Mosem accedere, & legem audire permittit: quia non soli peccatores per bestias signati, sed etiam iusti immortalitati, qui hominum affectus non exuunt, cùm volunt ad sublimitatem cõtemplationis, & ad verticem perfectionis acendere, quasi lapidibus obruuntur. Vnde Gregorius ait: Cùm lex accipitur, populus à monte prohibetur, vt videret, qui infirmis adhuc mentibus terrena desiderant, considerare sublimia non præsumant. Et rectè subditur: Si bestia tetigerit montem, lapidabitur. Bestia enim montem tangit, cùm mens irrationabilibus desideriis subdita, ad contemplationis alta se erigit: sed lapidibus percutitur, quia summa non sustinens, ipsis superni ponderis ictibus necatur.] Longè quidem à perfectione erunt, qui eam saltem contemplari non peiunt. Quòd si immortalitatis animis sublimitatis contemplatio negatur, clarum est, quia nec possessio conceditur. Ac proinde nos, qui ad montem, scilicet ad perfectionem, ascendere nitimur, tota animi fortitudine affectus humanos exuamus. Iam Sponsus animam vocat, & dicit: Surge, propera amica mea, & veni:] tunc autem vocat, cùm vox turturis auiculæ solitaria: in auribus eius insonuit. Vnde subdit: Vox turturis audita est in terra nostra. Sonet itaque apud illum vox turturis, clamor animæ solitudinem rerum terrenarum amantis, & pro caelesti patria, & pro eius imagine, scilicet pro perfectione gementis. Donec homines, inquit Bernardus pro Dei cultu mercedem tantum in terra, & tantum terram acceperunt (illam vtrique lacte, & melle manantem) minimè se cognouerunt peregrinos super terram, nec more turturis ingemuerunt, veluti patriæ reminiscetes: magis autem pro patria exilio abutentes, dederunt se comedere pingua, & bibere mulsam. Ita tandiu non est vox turturis audita in terra nostra. Vbi ergo regni caelorum promissio facta est, tunc intellexerunt homines se non habere hanc ciuitatem manentem, sed futuram inquirere tota auuiditate cõperunt, & tunc primum manifestè, sonuit in terra vox turturis]. Hæc ille. Nobis sanè nõ terra, sed cælum promissum est, nõ pro terrenis bonis, sed pro donis caelestibus laboramus; quare ad instar turturum spiritalem solitudinem, & à visibilibus elongationem amemus. Hæc elongatio, quæ mortificatione perficitur, diuinum adiutorium ad consequenda hæc bona, quæ cupimus, impetrabit. Nam & Ioannes cadens ad pedes Domini velut mortuus, manus eius se subleuantes persensit. Et cùm vidissem eum, inquit, cecidi ad pedes eius tanquam mortuus, & posuit dexteram suam super me.] O eximia mortificationis nobilitas, quam visio Christi, & cognitio Domini generat. Ioannes enim, qui non mortuus,

Psal. 26.
4.

Exod. 19.
12. 13.

Greg. 6.
mor. c. 17.

Cant. 2.

Bern. ser.
19. in
Cant.

Apoal.
1. 17.

sed tanquam mortuus cecidit, personam se mortificantium expressit. Et ò magna mortificationis utilitas, quæ, vt etiam Ricardus annotauit, diuinum auxilium ad surgendum, id est, ad lucem sapientiæ, & feruorem amoris assequendum, promeruit. Non dubium quin ipsa animam purget, & mundet, & ad bona caelestia recipienda disponat.

Ricard. li.
i. in Apoc.
c. 4.

Mortificatione peccata minui, & pœnas præteritorum delictorum exolui.

C A P. VII.

SUFFICERET Profectò, si tantum cum viris feruidis & perfectis loqueremur, mortificationis fructum generaliter ostendisse, & vim huius medicaminis ad sanandas animas expositis discursibus demonstrasse: sed quia tepidos etiam, & necdum in virtute fundatos horramur, operæpretium est, ad magis particularia descendere, & quæ bona, mortificatio ex Dei gratia procedens adferat, explicare. Horum autem primum sit, quod ordine etiam vitæ spiritualis addiscendæ: primum est, scilicet quòd mortificatio morbos animæ, nimirum peccata, fugat, & quia hi morbi voluntarij fuerunt, atque ob id pœnam merentur, debitas pœnas peccatorum auerit. Hominem mortificatione peccata fugere, & ea quotidie magis numero minuere, & grauitate extenuare ex ipsa mortificationis natura compertissimum est. Nam illa (vt iam didicimus) nihil aliud est, quàm prauorum actuum, & malorum desideriorum cohibitio, & licitorum quoque repressio, si valeant aliquando ex eo, quod nobis concessum est, in aliquid prohibitum declinare. Quis autem non videat hanc tam sollicitam pugnam aduersus prauos actus, & impura desideria ex diametro cum omni peccato pugnare? Da hominem grauitissimis peccatis luxuria, ira, superbia, & similibus aliis sordentem, qui per veram penitentiam, & peccatorum detestationem ad Deum conuertatur, iste si non se amplius mortificet, & si sui cordis desideriis conuiueat, statim in eadem peccata, immò & in peiora labitur, ad quæ acquisita vitia, & prauus affectus, & demones omnia iniqua suadentes, inclinant. Da illum post conuersionem adiuuante diuina gratia, se cohibere, occasiones fugere, clamores suorum affectuum compescere, & cum malè assueta natura pugnare, hic iam peccata saltem grauiã deuicit, & gratiam, thesaurum ditissimum, in abditiis suæ mentis conseruat. Da illum tandem subtiliori, & altiori genere mortificationis vti, & delectationes leuium peccatorum timere, multa licita, & concessa deserere, & se oratione, lectione, & sanctis operibus, licet minus palato carnis suauibus, occupare: & videbis eum iam non solum omnia peccata lethalia, sed multa etiam venialia fugisse, & vitam spiritualem, & viro iusto dignam, ac planè sanctam fuisse complexum. Ergo mortificatio antidotum est, quod morbos peccatorum pellit, & animæ sanitatem efficit. Nam postquam quis à peccato discesserit, & statum virtutis assumpserit, non sufficit mundanus timor, vel honoris amor, vel alij humani respectus, vt se à peccato contineat, nisi gratia Dei per studium mortificationis eius voluntatem dirigat, & à peccandi amore diuellat. Quod significatum est per mysterium in illo, quod dixit Dominus ad Eliam, cùm præcepit, vt vinceret Hazael in regem Syriæ, & Iehu in regem Israël. Et erit, inquit, qui-

3. Reg.
20. 17.

cumque

curaque fugerit gladium Hazael, occidet eum Iehu, & quicumque fugerit gladium Iehu, interficiet eum Elifeus.] Hazael enim & Iehu temporales reges, respectus humanos mihi significant, quos multi hoites, id est, plurima peccata fugiunt; quia si ob timorem mundanum non pecces, ubi non fuerit timor pœna, delinques, & si ob amorem honoris te abstines, in abscondito, & præsertim in corde peccare non metues. At Elifeus propheta Domini, & spiritualem potestatem accipiens, mortificationis studium ex diuino amore manans signat, à cuius gladio nullus hostis, id est, nullum peccatum, quod timorem pœnæ aut infamiae fugit, se defendet. Sed hoc studium potens est omnia peccata perimere, quia veretur Deo displicere, quem nouit cogitationum quoque occultissimarum inspectorem.

Cum peccata in animo regnant, & homo ambulat post concupiscentias suas, tunc inest illi falsa quaedam pax, quam solum iustum mortificationis bellum scindit, vt veram & desiderabilem pacem restituit. Quemadmodum enim respublica à suo legitimo rege deficiens, infœlicis quadam pace fruatur, quantum à rege ad debitam obedientiam non adigitur: ita animus à Deo per peccatum deciscens, nonnullam habet pacis imaginem, dum armis, & vi ad sui creatoris obedientiam minimè reuocatur. Falsa profectò, & infœlix pax, quam habet miserum mancipium cum diabolo, tyranno durissimo: quia ei resistere, & ab eo se liberare non valet. Infœlix pax, quam tot conscientia morsus, tot gehennæ timores inquietant, donec homo eam deserat, & ad domum patris offensus homo per iter mortificationis redeat. Falsa pax, de qua scriptum est: Pax, pax, & non erat pax. Infœlix pax, quam illa mala oppriment, de quibus Dominus non sine stetu ad Hierosolymam: Si cognouisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi.] Est enim atque si dixisset: Si cognouisses & tu in misera pace posita, Sicut & ego cognosco, quæ abscondita sunt ab oculis tuis, quomodo scilicet circumdabant te inimici tui vallo, & coangustabant te vndique, nullo modo hac externa pace latareris. Hanc pacem cum peccatis bellum mortificationis turbat, quod Dominus ad ea proferenda mouet, vt creaturam suam à diabolo sibi ablatam recuperet. Ipse quidem mouet hoc bellum, quia mortificatio donum gratiæ est nos roborantis ad pugnandum, non opus infirmæ naturæ. Nos autem vt milites eius pugnamus, cum peccata detestamur, & impura desideria cohibemus. Cum verò ista mortificationis pugna ex parte nostra fortis est, & perseverans, tunc falsam pacem cum diabolo initam rescindimus: tunc hostes, scilicet peccata, fugamus, tunc ad veram pacem, & ad subiectionem Deo debitam pertransimus. De hoc reditu dictum est per prophetam: Et pertransierunt de gente in gentem, & de regno ad populum alterum. Non reliquit hominem nocere eis, & corripuit pro eis reges.] Transimus enim de concupiscentiis carnis ad desideria spiritus, & de regno iniquitatis ad imperium charitatis. In hoc transitu impletur illud: Iustitia, & pax osculatur sunt.]

Prius enim, cum seruiebamus peccato, falsa pax osculabatur iniustitiam, cum qua erat amicitia fœderata: at vera pace restituta imputum ipsa osculum iniquitatis exhorruit, & iustitiæ sibi amica, sine qua esse non potest, osculum expetiuit. Iam subiecti Domino, offerre possunt ei sacrificia gratissima, illa scilicet, de quibus Malachias: Et erunt Domino offerentes sacrificia in iustitia.] Et Dauid: Sa-

crificate sacrificium iustitiæ, & sperate in Domino.] Quousque enim bellum detestationis peccati, & pugna mortificationis, qua peccandi desiderii obfistimus, nos Domino subdat, sacrificia, & oblationes nostræ, quia iustitiæ non sunt, placere non possunt. Ieiunet oculus, inquit Bernardus, à curiosis aspectibus & omni petulantia, vt bene humiliatus coërceatur in pœnitentia, qui malè liber vagabatur in culpa. Ieiunet auris nequiter pruriens à fabulis & rumoribus, & quæcumque ociosa sunt, & ad salutem minimè pertinentia. Ieiunet lingua à detractione, & murmuratione, ab inutilibus, vanis, atque seutilibus verbis: interdum quoque ob grauitatem silentij, & ab ipsis, quæ videri poterant necessaria. Ieiunet manus ab ociosis signis, & ab operibus omnibus, quæcumque non sunt imperata. Sed & multo magis anima ipsa ieiunet à vitijs, & propria voluntate sua. Etenim sine ieiunio hoc cætera à Domino reprobantur. Sicut scriptum est: Quia in diebus Ieiuniorum vestrorum voluntates vestra inueniuntur.] Hoc itaque spirituale ieiunium, hæc mortificatio, quæ peccatis nos eripit, opera, & sacrificia facit acceptabilia. Nam præceptum Leuitici est: Nec quicumque fermenti, ac mellis adolebitur in sacrificio, Domino.] Quod licet ad litteram euacuatum est, tamen quoad spirituales intelligentiam adhuc perstat. Quoniam, vt aiunt Radolphus, & Beda, nec fermentum malitiæ & nequitia, nec mel voluptatis offerendum est Domino, sed mens à nequitia libera, & ab omni desiderio illicitæ voluptatis aliena, quam sine mortificationis studio nullus inueniet.

Certum est itaque, mortificationem peccata graua tollere, à quibus nullus, nisi se abneget, abstinere, & peccata leuia magna ex parte minuere, sed nunc videndum est, quomodo peccatorum patrorum pœnas exoluat. Ad hoc sanè constituendum nulla ratio, neque auctoritate opus est, sed ego omnium eorum, qui se ex animo ad Deum conuertunt, conscientias appello. Hi enim statim se fructuum pœnitentiæ debitores putant, sibi que incumbere, quæ malè, & contra legem præsumpserunt, mortificatione purgare. Sed & id exigit æquitas diuinæ iustitiæ, vt qui post sua desideria, & suas voluntates euntes legis sibi impostæ tramitem exceßerunt, eadem desideria, ac voluntates in vltionem admissorum frangant, & se quandoque à licitis, atque permissis abstineant. Ideoque partes sentiunt ob mortificationem piæ, & ex gratia susceptam debita nostra remitti. Vnde Bernardus ait: Pro eo quod ab ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis, quæ prius commisimus, illicita condonantur. Quid verò est condonari commissâ, nisi ieiunio breui ieiunia redimi sempiterna? Gehennam enim meruimus, vbi nullus vnquam cibus est, cõsolatio nulla, terminus nullus: vbi guttam aquæ diues postulat, & accipere non meretur. Bonum ergo & salutare ieiunium, quo redimuntur æterna supplicia, dū remittitur hoc modo peccata. Non solum autem abolitio est peccatorum, sed extirpatio vitiõrum: nõ solum obnerueniã, sed & promeretur gratiã: non solum delet peccata præterita, quæ commisimus, sed & repellit futura, quæ committere poteramus.] Hæc omnia Bernardus, quæ certè non tantum de illo ieiunio cõsueto dicta sunt, quo ab escis carnalibus abstinemus, sed multo magis de illo abnegationis ieiunio, quo oculi, & aures, & manus, & affectus, & propria voluntas ab actibus illicitis, & imperfectis ieiunant. Et ad idem Augustinus, aut quibus alius auctor libri de vera & falsa pœnitentia, Abstineat à multis licitis, qui per libertatem arbitrij commisit illicita.

A crificate sacrificium iustitiæ, & sperate in Domino.] Quousque enim bellum detestationis peccati, & pugna mortificationis, qua peccandi desiderii obfistimus, nos Domino subdat, sacrificia, & oblationes nostræ, quia iustitiæ non sunt, placere non possunt. Ieiunet oculus, inquit Bernardus, à curiosis aspectibus & omni petulantia, vt bene humiliatus coërceatur in pœnitentia, qui malè liber vagabatur in culpa. Ieiunet auris nequiter pruriens à fabulis & rumoribus, & quæcumque ociosa sunt, & ad salutem minimè pertinentia. Ieiunet lingua à detractione, & murmuratione, ab inutilibus, vanis, atque seutilibus verbis: interdum quoque ob grauitatem silentij, & ab ipsis, quæ videri poterant necessaria. Ieiunet manus ab ociosis signis, & ab operibus omnibus, quæcumque non sunt imperata. Sed & multo magis anima ipsa ieiunet à vitijs, & propria voluntate sua. Etenim sine ieiunio hoc cætera à Domino reprobantur. Sicut scriptum est: Quia in diebus Ieiuniorum vestrorum voluntates vestra inueniuntur.] Hoc itaque spirituale ieiunium, hæc mortificatio, quæ peccatis nos eripit, opera, & sacrificia facit acceptabilia. Nam præceptum Leuitici est: Nec quicumque fermenti, ac mellis adolebitur in sacrificio, Domino.] Quod licet ad litteram euacuatum est, tamen quoad spirituales intelligentiam adhuc perstat. Quoniam, vt aiunt Radolphus, & Beda, nec fermentum malitiæ & nequitia, nec mel voluptatis offerendum est Domino, sed mens à nequitia libera, & ab omni desiderio illicitæ voluptatis aliena, quam sine mortificationis studio nullus inueniet.

Certum est itaque, mortificationem peccata graua tollere, à quibus nullus, nisi se abneget, abstinere, & peccata leuia magna ex parte minuere, sed nunc videndum est, quomodo peccatorum patrorum pœnas exoluat. Ad hoc sanè constituendum nulla ratio, neque auctoritate opus est, sed ego omnium eorum, qui se ex animo ad Deum conuertunt, conscientias appello. Hi enim statim se fructuum pœnitentiæ debitores putant, sibi que incumbere, quæ malè, & contra legem præsumpserunt, mortificatione purgare. Sed & id exigit æquitas diuinæ iustitiæ, vt qui post sua desideria, & suas voluntates euntes legis sibi impostæ tramitem exceßerunt, eadem desideria, ac voluntates in vltionem admissorum frangant, & se quandoque à licitis, atque permissis abstineant. Ideoque partes sentiunt ob mortificationem piæ, & ex gratia susceptam debita nostra remitti. Vnde Bernardus ait: Pro eo quod ab ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis, quæ prius commisimus, illicita condonantur. Quid verò est condonari commissâ, nisi ieiunio breui ieiunia redimi sempiterna? Gehennam enim meruimus, vbi nullus vnquam cibus est, cõsolatio nulla, terminus nullus: vbi guttam aquæ diues postulat, & accipere non meretur. Bonum ergo & salutare ieiunium, quo redimuntur æterna supplicia, dū remittitur hoc modo peccata. Non solum autem abolitio est peccatorum, sed extirpatio vitiõrum: nõ solum obnerueniã, sed & promeretur gratiã: non solum delet peccata præterita, quæ commisimus, sed & repellit futura, quæ committere poteramus.] Hæc omnia Bernardus, quæ certè non tantum de illo ieiunio cõsueto dicta sunt, quo ab escis carnalibus abstinemus, sed multo magis de illo abnegationis ieiunio, quo oculi, & aures, & manus, & affectus, & propria voluntas ab actibus illicitis, & imperfectis ieiunant. Et ad idem Augustinus, aut quibus alius auctor libri de vera & falsa pœnitentia, Abstineat à multis licitis, qui per libertatem arbitrij commisit illicita.

Certum est itaque, mortificationem peccata graua tollere, à quibus nullus, nisi se abneget, abstinere, & peccata leuia magna ex parte minuere, sed nunc videndum est, quomodo peccatorum patrorum pœnas exoluat. Ad hoc sanè constituendum nulla ratio, neque auctoritate opus est, sed ego omnium eorum, qui se ex animo ad Deum conuertunt, conscientias appello. Hi enim statim se fructuum pœnitentiæ debitores putant, sibi que incumbere, quæ malè, & contra legem præsumpserunt, mortificatione purgare. Sed & id exigit æquitas diuinæ iustitiæ, vt qui post sua desideria, & suas voluntates euntes legis sibi impostæ tramitem exceßerunt, eadem desideria, ac voluntates in vltionem admissorum frangant, & se quandoque à licitis, atque permissis abstineant. Ideoque partes sentiunt ob mortificationem piæ, & ex gratia susceptam debita nostra remitti. Vnde Bernardus ait: Pro eo quod ab ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis, quæ prius commisimus, illicita condonantur. Quid verò est condonari commissâ, nisi ieiunio breui ieiunia redimi sempiterna? Gehennam enim meruimus, vbi nullus vnquam cibus est, cõsolatio nulla, terminus nullus: vbi guttam aquæ diues postulat, & accipere non meretur. Bonum ergo & salutare ieiunium, quo redimuntur æterna supplicia, dū remittitur hoc modo peccata. Non solum autem abolitio est peccatorum, sed extirpatio vitiõrum: nõ solum obnerueniã, sed & promeretur gratiã: non solum delet peccata præterita, quæ commisimus, sed & repellit futura, quæ committere poteramus.] Hæc omnia Bernardus, quæ certè non tantum de illo ieiunio cõsueto dicta sunt, quo ab escis carnalibus abstinemus, sed multo magis de illo abnegationis ieiunio, quo oculi, & aures, & manus, & affectus, & propria voluntas ab actibus illicitis, & imperfectis ieiunant. Et ad idem Augustinus, aut quibus alius auctor libri de vera & falsa pœnitentia, Abstineat à multis licitis, qui per libertatem arbitrij commisit illicita.

Certum est itaque, mortificationem peccata graua tollere, à quibus nullus, nisi se abneget, abstinere, & peccata leuia magna ex parte minuere, sed nunc videndum est, quomodo peccatorum patrorum pœnas exoluat. Ad hoc sanè constituendum nulla ratio, neque auctoritate opus est, sed ego omnium eorum, qui se ex animo ad Deum conuertunt, conscientias appello. Hi enim statim se fructuum pœnitentiæ debitores putant, sibi que incumbere, quæ malè, & contra legem præsumpserunt, mortificatione purgare. Sed & id exigit æquitas diuinæ iustitiæ, vt qui post sua desideria, & suas voluntates euntes legis sibi impostæ tramitem exceßerunt, eadem desideria, ac voluntates in vltionem admissorum frangant, & se quandoque à licitis, atque permissis abstineant. Ideoque partes sentiunt ob mortificationem piæ, & ex gratia susceptam debita nostra remitti. Vnde Bernardus ait: Pro eo quod ab ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis, quæ prius commisimus, illicita condonantur. Quid verò est condonari commissâ, nisi ieiunio breui ieiunia redimi sempiterna? Gehennam enim meruimus, vbi nullus vnquam cibus est, cõsolatio nulla, terminus nullus: vbi guttam aquæ diues postulat, & accipere non meretur. Bonum ergo & salutare ieiunium, quo redimuntur æterna supplicia, dū remittitur hoc modo peccata. Non solum autem abolitio est peccatorum, sed extirpatio vitiõrum: nõ solum obnerueniã, sed & promeretur gratiã: non solum delet peccata præterita, quæ commisimus, sed & repellit futura, quæ committere poteramus.] Hæc omnia Bernardus, quæ certè non tantum de illo ieiunio cõsueto dicta sunt, quo ab escis carnalibus abstinemus, sed multo magis de illo abnegationis ieiunio, quo oculi, & aures, & manus, & affectus, & propria voluntas ab actibus illicitis, & imperfectis ieiunant. Et ad idem Augustinus, aut quibus alius auctor libri de vera & falsa pœnitentia, Abstineat à multis licitis, qui per libertatem arbitrij commisit illicita.

Psal. 4. 6.

Bern. ser. 3. de ieiunio Quadragesima.

Isaia. 38. 3.

Leuit. 2. 11.

Radul. ibi d. Be. da. expo. sit. in L. 1. c. 2.

Bern. ser. 4. de ieiunio Quadragages.

Aug. lib. de vera, & falsa pœnit. c. 15 To. 4.

Luc. 19. 42.

Psal. 104. 13.

Psal. 84. 11.

Malach. 3. 3.

Genes. 34.1.

Matth. 5.

Cassian. col. 10. c. 10.

Luca 16. 9.

1. Corin. 11. 31.

Theod. ibid.

Ansel. ibid.

Nahum 1. 9.

Et infra: Cohibeat se à ludis, & à spectaculis sæculi, qui perfectam vult consequi gratiam remissionis. Nam Dina, si se cohobisset, si inter suos remanisset, ab extraneo raptore corrupta non fuisset. Tanto igitur magis sibi caueat, & cohibeat se anima, quæ sæpe, vel semel corrupta est & rapta: timeat iam docta experimento, quod ignoravit virgo.] Hæc ille. Nos ergo vel amor propriæ commoditatis moueat, & abnegationi nostrorum sensuum & volutarum insistantus, qua ab intolerabilibus pœnis ob admilla peccata debitis liberemur. Si enim diues, qui immane facinus perpetravit propter quod sit morte plectendus, libentissimè vitam suam pecuniis redimit, aut si pecuniæ solæ non sufficiunt, exilium patienter sustinet, vel in aliquo regni propugnaculo, quod sæpe hostes inuadunt, per aliquot annos militiam exercet: quid nobis faciendum est, non iam vt vitam temporalem ad breue tempus protelemus, sed vt pœnas alterius vitæ terribiles fugiamus? Certè diuites virium corporalium sumus, diuites sensuum, diuites affectionum, diuites voluntatum. Nondum ad illam beatitudinem peruenimus, qua dictum est: Beati pauperes Spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum; quia adhuc multarum cogitationum, affectionumque diuitias, amplasque substantias retinemus: quas, auctore Cassiano, Euangelicus sermo abiiciendas esse proposuit. His diuitis nostram salutem mercemur, quod fiet, si mortificationis gladio eas absiderimus, & ipsarum desertione iudicem nostrum placauerimus. Implebimûsque illud: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis.] Nam verè istæ cogitationes, & affectiones impuræ diuitiæ sunt iniquitatis, quas iniquitas primorum patenter peperit, nostra incuria, & negligentia comparauit, & diabolus annuens nostris vitiis inuexit. His Deum in patrem, & Sanctos in amicos querimus, cum mentes nostras per mortificationem ab ipsarum inquinamento mundamus

Alio etiam pœnarum genere solent peccata puniri, quod licet mitius sit, eo verò prædictum genus vltionis quadam ratione superat, quia non in futurum reservatur, sed in præsentem tempore ad castigationem peccatorum infligitur. Et sicut præsentia bona, quamuis minora, magis alliciunt, ita præsentia mala, quæ comparatione futurorum parui momenti sunt, magis ab aliquibus formidantur. Hoc autem genus eas pœnas comprehendit, quarum hæc vita capax est, scilicet molestias corporis, infamias, & honorum temporalium amissiones, quibus sæpe Deus peccata castigat; & has etiam studium propriæ abnegationis auertit. Verissimum enim est quod dixit Paulus: Si nos metipsums diiudicemus, nõ vtiq; iudicemur.] Nam Dominus, qui summè misericors est, & parcendi occasiones inquiri, vltionem sua manu non infert, si nostra manu videt inflictam. Vnde Theodoretus: Si vellemus vitæ nostræ rationes inire, & iustam in nos ferremus sententiam, non ferret in nos Deus, qua nos puniret, sententiã. Et Anselmus: Verferur ante oculos hominis imago futuri iudicij, & quicquid in se viderit, quod à iudice venturo reprehendi possit, & puniri, ipse nunc in seipso reprehendat, & puniat. Peccata enim siue parua, siue magna impunita esse non possunt; quia aut homine puniente, aut Deo iudicante plectuntur. Cessat autem vindicta diuina, si conuersio præcurrat humana.] Præcedat itaque humana punitio, id est, à nobismet ipsis inflicta pro peccatis castigatio, & vltio in nos diuina cessabit. Sic enim scriptum est per Nahum: Non conserget duplex tribulatio:] vel

A vt Septuaginta verterunt: Non vindicabit bis in idipsum in tribulatione.] Si ergo tribulatio pro peccatis a nobis sponte suscepta surrexit, nequam tribulatio à Domino immilla conserget. Si puniuit nos Dominus manu nostra, dum nos ad mortificationem sensuum, & affectuum incitauit, non puniet, nec conteret manu sua, quos iam castigatos & contritos ieiuniet. Quod quidem si mentis oculi sola exteriora non videant, sed ad interiora penetrant, facillè hanc rem in hominibus animaduertent. Vidimus enim non semel adhuc in virorum spiritalium cæcibus aliquos se moliter tractantes magnis molestiis corporis cruciatos, & alios acria aduersus carnem suam bella per opera mortificationis gerentes, mirabili fanitate, & robore carnis affectos. Cuius causa esse potest, quòd illi se puniunt, & ideo à Domino minimè puniuntur, & illi se palpant, idèoque à Domino castigantur. Sciebat id Iob, quare ait: Vias meas in conspectu eius arguam: & ipse erit saluator meus.] Puniam, inquam, præteritas actiones meas, si quas punitio dignas inuenero, & (iuxta Hebræam lectionem) hoc mihi euadet in salutem. Scio namque quia si me ipsum ob errata castigauero, Deum non tam experturus sum iudicem, quam habiturus saluatorem. Sciamus & idem nos, & sancto, ac spiritali ieiunio à licitis etiam nos abstinemus, ne pœnas à Domino illatas sustentemus. Quòd si tentator suggesserit, vt verbis Augustini utar: Quid facis, quia ieiunas, defraudas animam tuam, non ei das quod eam delectat, tibi ipsi ingentis pœnam, tuus ipse tortor & cruciator existis. Deo ergo placet quia te crucias? Ergo crudelis est, qui delectatur pœnis tuis. Responde huiusmodi tentatori: Excrucio me planè, vt ille parcat, do de me pœnas, vt ille subueniat, vt placeam oculis eius, vt delectem suauitatem eius. Nam & victima excruciat, vt in aram imponatur.] Expende igitur seriò hanc primam mortificationis vtilitatem, quòd à peccatis auellit, & pœnas alterius vitæ euacuat, & pro pœnis debitis in hac vita satisfacit, qua consideratione animatus, incipe iam vt maiora mala fugias, aliquam molestiam suppottate, & te ipsum mortificatione cohobere.

Iob 13. 15.

Augus. tra. de vtilit. ieiunij c. 3. To. 9.

Mortificatione vitia extinguere.

CAPVT VIII.

NON Tantum mortificationis studium peccata consumit, verum & radices peccatorum, scilicet vitia, & prauos habitus euellit, ne iterum pullulent, & crimina fructus mortis emittant. Sicut enim radices arborum nullo humore rigatæ siccantur; ita vitia nouis actibus non irrigata flaccescunt. Hos autem novos actus abnegationis studium tollit, dum animam à nouis peccatis auertit. Sicut etiam ignis lapidibus obrutus, & cineribus oppressus extinguitur, deficiente sibi fomite, quo se ipsum sustentet: ita vitiorum ignis abnegatione circumdatus, & pabulo recentium actionum priuatus, ipsa oppressione necatur. Quam sæpe in conuersionibus peccatorum hoc vidimus, & gratiæ efficacitatem mirati sumus? Quæ cum eos à pristinis delictis cohobet, ex superbis humiles, ex gulosis abstinentes, ex luxuriosis castos, ex iracundis mites efficit. Atque adeò sapienter

Ricardus